

BÖLÜM 13

YENİDOĞANDA CANLANDIRMA (NRP)

Özgür ALPARSLAN¹

GİRİŞ

Dünyada 2020 yılında 2.4 milyon çocuk yaşamını doğumunun ilk ayında kaybetmektedir. Bu ölümlerin yaklaşık 1/3'ü doğduğu gün ve 3/4'ü de yaşamının ilk haftasında yaşamını kaybederken her gün yaklaşık 6700 yenidoğan ölmektedir. Yenidoğan ölümlerinin beş yaş altı ölümler içindeki payı 1990'da %40 iken bu oran 2019'da %47'ye çıkmıştır. Doğumdan hemen sonra preterm doğum (%35), intrapartum komplikasyonlar (doğum asfiksisi veya hipoksi-%24), enfeksiyonlar ve doğumsal anomaliler nedeniyle bu yenidoğan ölümleri gerçekleşmektedir. Ülkemizde ise yenidoğan ölümleri içinde doğum asfiksisi %6'lık bir yer kaplamaktadır.

Fetüs tüm ihtiyaçlarını intrapartum dönemde plasenta aracılığı ile karşılarken, doğum sonrasında ekstrauterin yaşama uyum sağlayabilmesi için dolaşım ve solunum sisteminde önemli değişiklikler meydana gelmektedir. Bazı bebekler bu sırada uyum sorunu yaşarlar ve bazen de bebek dış ortama uyum sağlayamaz, kendini belli eden asfiksi doğumda solunumun başlatılamaması ve sürdürülememesi olarak gelişebilir. Doğum sırasında yenidoğanların yaklaşık %10'nu solunuma başlayabilmek için yardıma ihtiyaç duyarken; %1-3'den azı yaşamak için ileri canlandırmaya gereksinim duyarlar. Ebeler bu uyum sorununu zamanında

¹ Prof, Dr., Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik AD., ozgralp60@gmail.com

SONUÇ

Ebeler doğum salonunda doğumun gerçekleşmesi öncesi, sırası, sonrasında yapacakları iyi planlama ve hazırlıklar ile Yenidoğan bebeklerin dünyaya daha sağlıklı doğmasını sağlamalıdır. Her ebe Yenidoğan bebeklerin canlandırma gereksinimlerini çok iyi tanımlayabilmeli ve hızlı, zamanında girişimlerle onları hayata döndürmelidirler. Bu ise yenidoğan canlandırma programından geçmiş sertifikalı ebeler ile sağlanabilir.

KAYNAKLAR

1. Levels & Trends in Child Mortality. Report 2019. Estimates Developed by the UN Inter-agency Group for Child Mortality Estimation. New York, UNICEF, 2019.
2. Levels & Trends in Child Mortality. Report 2020. Estimates Developed by the UN Inter-agency Group for Child Mortality Estimation. New York, UNICEF, 2020.
3. Levels & Trends in Child Mortality. Report 20201. Estimates Developed by the UN Inter-agency Group for Child Mortality Estimation. New York, United Nations Children's Fund (UNICEF), 2021.
4. Yıldız S, Mete B, Söyler V, Pehlivan E. Comparison of the Infant Deaths of 2016-2017 Years. *Anatol J Family Med* 2020;3(1):17-21.
5. Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü. Yenidoğan Canlandırma Programı (NRP) Uygulayıcı Eğitimi Kurs Kitabı Uygulayıcı Sertifikalı Eğitim Programı Standardı. Ankara:2015.
6. Neonatal Resuscitation: 2020 AHA Guidelines for CPR and ECC. *Circulation*.2020;142(suppl2):S524-S550. <https://doi.org/10.1161/CIR.0000000000000901>
7. Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü. Yenidoğan Canlandırma Programı (NRP) Uygulayıcı Eğitimi Kurs Kitabı Uygulayıcı Sertifikalı Eğitim Programı Standardı. Ankara:2019.
8. Oygür N, Önal EE, Zenciroğlu A. Turkish Neonatal Society national guideline for the delivery room management. *Türk Pediatri Ars* 2018; 53(Suppl 1): S3-S17.
9. Oygür N, Önal E, & Zenciroğlu A. Türk Neonatoloji Derneği Doğum Salonu Yönetimi Rehberi 2020 Güncellemesi. 2020.
10. Atıcı A. Çocuklarda İleri Yaşam (ÇİLYAD) Programı. In A. Atıcı, O. Halhoğlu, & E. Mert (Eds.), T.C. Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü (6. Baskı, Issue April), 2010.
11. Aziz K, Lee HC, Escobedo MB, et al. American Heart Association-AHA. Part 5: Neonatal Resuscitation: 2020 American Heart Association Guidelines for Cardiopulmonary Resuscitation and Emergency Cardiovascular Care. In *Circulation*. 2020;142:(16 2):S524-S550. <https://doi.org/10.1161/CIR.0000000000000902>
12. American Heart Association -AHA. Part 5: Neonatal Resuscitation 2020 American Heart Association Guidelines for Cardiopulmonary Resuscitation and Emergency Cardiovascular Care. In *Pediatrics* 2021;147. <https://doi.org/10.1542/peds.2020-038505E>
13. Madar J, Roehr CC, Ainsworth S. et al.European Resuscitation Council Guidelines 2021: New-born resuscitation and support of transition of infants at birth. *Resuscitation* 161 (2021) 291-326.

• Ebeler ve Hemşireler İçin Postpartum Dönem

14. Perman JM, Wyllie J, Kattwinkel J, et al. Part 7: neonatal resuscitation: 2015 international consensus on cardiopulmonary resuscitation and emergency cardiovascular care science with treatment recommendations. *Circulation* 2015;132(16 Suppl 1):S204–41.
15. Wyckoff MH, Wyllie J, Aziz K, et al. Neonatal life support: 2020. International Consensus on Cardiopulmonary Resuscitation and Emergency Cardiovascular Care Science with Treatment Recommendations.(CoSTR) *Circulation*. 2020;142:140-184.
16. Weiner GM, Zaichkin J. *Textbook of Neonatal Resuscitation*. 8th ed. Itasca, IL: American Academy of Pediatrics; 2021.
17. Weiner GM, Zaichkin J, Updates for the Neonatal Resuscitation Program and Resuscitation Guideline. *NeoReviews*. April 2022;23(4):e238-249.
18. Wyckoff MH, Wyllie J, Aziz K, et al; Neonatal Life Support Collaborators. Neonatal Life Support 2020 international consensus on cardiopulmonary resuscitation and emergency cardiovascular care science with treatment recommendations. *Resuscitation*. 2020;156:A156–A187
19. Gomersall J, Berber S, Middleton P, et al; International Liaison Committee on Resuscitation Neonatal Life Support Task Force. Umbilical cord management at term and late preterm birth: a meta analysis. *Pediatrics*. 2021;147(3):e2020015404.